

בית דין ירושלים

לדיני ממונות ולבירור יוחסין

מקום הדיון כשאין בי"ד במקומו של הנתבע

תיק ממונות מס' 823-80

(מהד' ב תמוז)

נושא הדיון

הרב א' תבע את ראשי הקהילה היהודית במדינת ב' על חזקת רבנות ושררה. התביעה הוגשה בבית דין זה משום שאין בי"ד במדינת ב'. הנתבעים השיבו שברצונם לדון בבי"ד שבמדינת ר' משום שהוא קרוב להם יותר מבחינה גיאוגרפית מאשר בית דין זה. התובע השיב שמכיון שבין כך צריכים הצדדים לצאת ממדינתם למדינה אחרת כדי לדון, הוא מעדיף לבוא ולהתדיין בבית דין זה, שהוא בית דין יותר מומחה ופקיע שמיה מאשר הבי"ד במדינת ר', וגם הרב של מדינת ר' בעצמו בחר לדון כאן עם בעלי דיניו במקומו, מה גם שזמן הטיסה ממדינת ב' לארץ הוא פחות או יותר כמו זמן הטיסה ממדינת ב' למדינת ר', שהוא כשלוש שעות.

המקורות לדין

גמ' ז"ק טו ז: ואי אמר קצעו לי זימנא דאזלינא לארעא דישראל קצעין ליה ואי לא אזיל משמתינן ליה. וכתב הנ"י סס: אמר המחבר: מזמנינן ליה אע"ג דקיי"ל סנהדרין לא ז דאין מוליחין מנה על מנה, ה"מ היכא דאיכא דייני באתרא דמנו למידן דינא דאית ליה, שכיון שכן הוא אינו יכול לומר לבי"ד שבעיר פלוני אני רוצה לילך שהן בקיאים ומומחים יותר מאלו שבכאן, אבל כשאין כאן דיינים שיהיו יכולין לדון דין זה כי הכא, מזמנינן ליה לאתרא דמנו למידייניה, כי היכי דלא ליפסיד ממוניה. ע"כ. ופסק הרמ"א בשו"ע סי' יד סעי' א': אבל אם אין בי"ד שם כל אחד יוכל להכריח חצירו שילך עמו לבי"ד לדון עמו. ע"כ. וכתב בדברי חיים יו"ד ח"א סי' נב שאם אין בי"ד קצוע בעיר הקטנה כפופים לבוא לבי"ד בעיר הגדולה. ועיי' פד"ר כרך יב עמ' 149 מש"כ הגר"י קולין שאם אין בי"ד במקום הנתבע לכו"ע לריכה היא לעמוד בדין כאן בארץ, עיי"ש, ופד"ר כרך יג עמ' 259.

וכשאין בי"ד בעירו אם לריך להזמינו למקום הקרוב דוקא, כתב במרדכי סנהדרין סו"ם תשט בשם מ"ו אלופנו המסובל הר"ר עזריאל בן החסיד ר' יחיאל שהתובע את חצירו ומזמינו לקהילות, אם הוא מתביעת ממון יכול לומר לא אדון חוץ לעירי כיון שיש בי"ד כשר "או למקום הקרוב אם אין שם בי"ד כשר". וכ"כ בשו"ת מהרי"ק החדשות סי' יז דפשיטא שאין יכולין לכוף הנתבע ללכת לבי"ד הרחוק במקום שיש בי"ד

קרוב לו, דלמה יטריחו הנתבע על חינם. ועיי' אלפי מנשה חו"מ סי' יד סעי' א...
ובנידון דידן שזמן הטיסה ממדינת צ' לארץ ישראל הוא פחות או יותר כמו זמן הטיסה ממדינת צ'
למדינת ר', אין דינו של בית דין זה כאילו הוא צי"ד הרחוק לעומת צי"ד צמדינת ר', ועיי"כ יש לקבל את
תביעת התובע לדון צבי"ד זה משום העדיפות שלו על הצי"ד צמדינת ר', שכשאין עדיפות לנתבע לדון
צמקומו, כי אז יש עדיפות לתובע לדון במקום שבחר.